

Περίληψη

□ **Περίληψη** είναι η σύντομη απόδοση του περιεχομένου ενός κειμένου ή προφορικού λόγου.

✓ Μαθαίνουμε να γράφουμε περίληψη, να συμπυκνώνουμε δηλαδή το λόγο μας κρατώντας μόνο τις αναγκαίες πληροφορίες:

- για να καλύψουμε πρακτικές ανάγκες (π.χ. σύντομες ειδήσεις στο ραδιόφωνο ή την τηλεόραση, μικρές αγγελίες, ανακοινώσεις),
- για να κατανοούμε εύκολα και γρήγορα ένα σύντομο κείμενο ή μήνυμα,
- για να έχει ο λόγος μας (προφορικός ή γραπτός) συνοχή, ακρίβεια και σαφήνεια.

Τα στάδια γραφής περίληψης

1. Διαβάζουμε τον τίτλο του κειμένου.
2. Κάνουμε προσεκτική ανάγνωση όλου του κειμένου.
3. Εντοπίζουμε το θεματικό κέντρο (θέμα, κεντρικό νόημα) του κειμένου.
4. Διαβάζουμε το κείμενο δεύτερη φορά, παρακολουθώντας τη σειρά των γεγονότων ή των ιδεών.
5. Μελετούμε κάθε παράγραφο χωριστά, για να διαπιστώσουμε τα επιμέρους θέματα που αναπτύσσονται.
6. Σημειώνουμε τις λέξεις-κλειδιά κάθε παραγράφου.
7. Γράφουμε έναν πλαγιότιτλο για κάθε παράγραφο, στηριζόμενοι στις λέξεις-κλειδιά.
8. Γράφουμε την περίληψη, προσέχοντας:
 - να ξεκινήσουμε είτε με αναφορά στο κείμενο και το συγγραφέα είτε απευθείας
 - να καταγράψουμε μόνο τις αναγκαίες πληροφορίες (θέματα, νοήματα), αναπτύσσοντάς τις αναλογικά με το αρχικό κείμενο
 - να χρησιμοποιήσουμε πληροφοριακό ύφος χωρίς να σχολιάζουμε το κείμενο
 - τη συνοχή του κειμένου μας και την ομαλή ροή των πληροφοριών, χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες συνδετικές λέξεις και φράσεις
 - να εφαρμόζουμε τους γλωσσικούς κανόνες (ορθογραφία, στίξη, σύνταξη, λεξιλόγιο)
 - να τηρήσουμε το όριο των λέξεων που έχει δοθεί.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ σε άσκηση του σχολικού βιβλίου

σελ. 43 σχολ. Βιβλίου Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

2. Ξαναδιαβάστε το κείμενο 1 και, παρακολουθώντας την πορεία της περιγραφής σε κάθε παράγραφο, εντοπίστε:

- α. τη θεματική πρόταση της παραγράφου,
- β. τις σημαντικές λεπτομέρειες για την ανάπτυξή της.

Στη συνέχεια γράψτε έναν πλαγιότιτλο σε κάθε παράγραφο, ο οποίος να αποδίδει σύντομα το περιεχόμενό της, χωρίς να επαναλαμβάνετε αυτούσια τμήματα του κειμένου.

1η παράγραφος

α. Θεματική πρόταση: «Στα νεότερα χρόνια η Σαλαμίνα είναι τόπος παραθερισμού μεγάλου αριθμού κατοίκων της ευρύτερης περιοχής του Πειραιά».

β. Λεπτομέρειες: ανατολικές ακτές, παραθεριστικούς οικισμούς με μια περίεργη αισθητική, Χαμηλοί λόφοι, Χειροποίητα... άναρχα κτισμένα, Οι παραλίες, γραφικές... караβιών

• **Πλαγιότιτλος:** “Η ιδιαίτερη αισθητική της ανατολικής Σαλαμίνας”

2η παράγραφος

α. Θεματική πρόταση: «Πινακίδες λίγες έως ανύπαρκτες προτρέπουν... το ένστικτό του»

β. Λεπτομέρειες: διαδρομές, ξεχασμένες αγγελίες

• **Πλαγιότιτλος:** “Διαδρομές χωρίς σήμανση και εικόνες από το παρελθόν”

3η παράγραφος

α. Θεματική πρόταση: «Η νότια πλευρά του νησιού ανταμείβει και τον πιο απαιτητικό»

β. Λεπτομέρειες: Το τοπίο... βλάστηση, Πλούσιος πευκώνας, Ο φιδίσσιος δρόμος... Κανάκια, Οι ήσυχες... παραλίες

• **Πλαγιότιτλος:** “Η όμορφη νότια πλευρά της Σαλαμίνας”

4η παράγραφος

α. Θεματική πρόταση: Δεν υπάρχει

β. Λεπτομέρειες: Πολύβουοι... οι παραθεριστικοί οικισμοί, ελληνικό τουρισμό, παιδιά να παίζουν στους χωματόδρομους, τους μεγαλύτερους να εκκλησιάζονται, συζητούν σε πηγαδάκια, κράμα νησιού και χωριού

• **Πλαγιότιτλος:** “Η χαρούμενη καλοκαιρινή ατμόσφαιρα των παραθεριστικών οικισμών της Σαλαμίνας”

σελ. 44 σχολ. Βιβλίου

3. Φτιάξτε ένα διάγραμμα του κειμένου σε δύο στήλες. Στην πρώτη στήλη θα γράψετε τους πλαγιότιτλους, ενώ στη δεύτερη θα γράψετε με τίτλους (βλέποντας και το χάρτη) την πορεία που ακολουθεί ο συγγραφέας στην περιγραφή της Σαλαμίνας.

ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1ος πλαγιότιτλος: “Η ιδιαίτερη αισθητική οι οικισμοί, οι λόφοι, οι παραλίες της ανατολικής Σαλαμίνας”

2ος πλαγιότιτλος “Διαδρομές χωρίς σήμανση διαδρομές, πινακίδες και εικόνες από το παρελθόν”

3ος πλαγιότιτλος “Η όμορφη, νότια πλευρά βλάστηση, πευκώνας, οι οικισμοί, της Σαλαμίνας” οι παραλίες

4ος πλαγιότιτλος “Η χαρούμενη καλοκαιρινή ο τουρισμός, η κίνηση, η ζωντάνια ατμόσφαιρα των παραθεριστικών οικισμών της Σαλαμίνας”

σελ. 44 σχολ. Βιβλίου

4. Αξιοποιώντας όσα γράψατε στις ασκήσεις 2 και 3, προσπαθήστε τώρα να γράψετε μια πρώτη μορφή περίληψης του κειμένου σε 80 λέξεις και συζητήστε τη στην τάξη.

Η Σαλαμίνα, τόπος παραθερισμού στα νεότερα χρόνια, είναι ένα νησί που χαρακτηρίζεται από μεγάλες αντιθέσεις. Η ανατολική πλευρά, που περιβάλλεται από χαμηλούς λόφους, έχει οικοδομηθεί με άναρχο τρόπο. Οι αραιοκατοικημένοι οικισμοί αποτελούνται από μικρά προχειροφτιαγμένα σπιτάκια, ενώ τα αγκυροβολημένα πλοία στις γραφικές παραλίες δημιουργούν μελαγχολική ατμόσφαιρα. Η πορεία προς το νότιο τμήμα του νησιού δε διαθέτει επαρκή σήμανση, ωστόσο το τοπίο διαθέτει άγρια ομορφιά και πλούσια βλάστηση. Όμορφοι είναι και οι νότιοι παραλιακοί οικισμοί με τις ήσυχες ταβερνούλες. Οι παραθεριστικοί οικισμοί, κράμα νησιού και χωριού, τα καλοκαίρια συγκεντρώνουν κυρίως ελληνικό τουρισμό που δημιουργεί χαρούμενη ατμόσφαιρα.